

Pirkanmaan hyvinvointialue

Vastaus valtuustoaloitteeseen
13.1.2026

Vastaus aluevaltuustoaloitteeseen Coxa Oy:n laadukkaan toiminnan turvaamiseksi ja sen huomioimiseksi osana Pirkanmaan hyvinvointialueen talousarviota vuodelle 2026 sekä tuleville taloussuunnitelmavuosille.

Aluevaltuutettu Miia Kinnari on aluevaltuuston kokouksessa 12.5.2025 jättänyt aloitteen Coxa Oy:n laadukkaan toiminnan turvaamiseksi ja sen huomioimiseksi osana Pirkanmaan hyvinvointialueen talousarviota vuodelle 2026 sekä tuleville taloussuunnitelmavuosille.

Valtuustoaloitteessa on esitetty Coxa Oy:n toiminnan turvaamiseksi ja kehittämiseksi seikkoja, jotka Pirkanmaan hyvinvointialueen tulisi huomioida osana Pirkanmaan hyvinvointialueen toiminnan ja talouden suunnittelua sekä omistajaohjausta.

Coxa Oy osana Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelu- ja tutkimustoimintaa

Coxa Oy on vuonna 2002 perustettu, Suomen ainoa ja Pohjoismaiden suurin tekonivelleikkauksiin erikoistunut sairaala. Yhtiö on tärkeä osa Pirkanmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaa erikoissairaanhoidtoa. Vuonna 2025 Coxassa tehdään arviolta noin 9 300 leikkausta, ja se työllistää noin 430 ammattilaista.

Coxassa tehdään pääsääntöisesti kiireetöntä, elämänlaatua ja toimintakykyä parantavaa kirurgiaa. Suurin osa henkeä pelastavasta ja kiireellisestä hoidosta toteutetaan Pirkanmaan hyvinvointialueen sairaalapalvelulinjan omana toimintana. Nykyinen taloustilanne asettaa omat haasteensa päivystyksellisen, kiireellisen ja kiireettömän hoidon tasapainoiselle tuottamiselle.

Coxassa on tehty pitkäjänteistä kehittämistyötä, ja toiminnan tuottavuus sekä hoidon laatu ovat valtakunnallisesti korkealla tasolla. Tekonivelkirurgian saatavuuden heikentyminen valtakunnallisesti on lisännyt valinnanvapauspotilaiden määrää, mikä on johtanut poikkeuksellisesti jonojen muodostumiseen. Tilanteeseen haetaan aktiivisesti ratkaisuja yhteistyössä Coxan kanssa.

Yhteistyö hyvinvointialueen oman toiminnan ja Coxan välillä on tiivistä ja sujuvaa. Coxan edustaja osallistuu säännöllisesti sairaalapalveluiden päivittäisjohtamisen palaveriin, joissa tarkastellaan koko sairaalatoiminnan tilannetta. Tämä varmistaa ajantasaisen tiedonvaihdon, yhteisen tilannekuvan ja sujuvan operatiivisen yhteistyön. Poikkeuksellisissa häiriötilanteissa, kuten COVID-19-pandemian ja työtaistelujen aikana, Coxa on tukenut Taysia päivystyksellisen ja kiireellisen hoidon toteuttamisessa myös muiden kuin tekonivelkirurgisten potilaiden osalta.

Coxa osallistuu ortopediaan erikoistuvien lääkäreiden kouluttamiseen tekonivelkirurgian osalta. Coxa on myös merkittävä tutkimus- ja kehittämistoimija. Yhtiö tekee laaja-alaista tieteellistä yhteistyötä sekä kansallisesti että kansainvälisesti ja on aktiivisesti mukana Pirkanmaan hyvinvointialueen tutkimustoiminnassa.

Pirkanmaan hyvinvointialueen talouden suunnittelun lähtökohdat

Pirkanmaan hyvinvointialueen talous on kokonaisuus, jossa resurssien suuntaaminen yhteen palveluun vähentää käytettävissä olevia voimavaroja muista toiminnoista. Tekonivelkirurgian hoitajonon lyhentäminen Coxassa edellyttäisi lisärahoitusta palveluostoihin, sillä hyvinvointialue ei voi suoraan vaikuttaa yhtiön toiminnan tehokkuuteen. Arvion mukaan noin kahden miljoonan euron lisämääräraha mahdollistaisi jonojen poistamisen kokonaan. Nykyisessä taloustilanteessa, jossa sairaalapalveluilla on merkittäviä säästötarpeita, tällaisen lisärahoituksen osoittaminen on vaikeaa. Kuitenkin Coxalle on vuodelle 2026 osoitettu ylimääräinen 500 000 euron panostus erikoissairaanhoidon hoitotakuutilanteen parantamiseksi. Kokonaisuuden hallinta edellyttää priorisointia ja tasapainoa palvelutarpeiden ja talouden kestävyys välillä.

Omistajaohjauksen toteuttaminen

Hyvinvointialueesta annetun lain 49 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että hyvinvointialueen tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin kokonaisuus. Lisäksi todetaan, että omistajaohjauksella varmistetaan palveluiden yhdenvertainen saatavuus sekä palveluiden laatu, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus hyvinvointialueen tytäryhteisöjen toiminnassa.

Pirkanmaan hyvinvointialueen omistajaohjauksen strategisen johtamismallin muodostavat Pirkanmaan hyvinvointialueen strategia, konserniohje sekä sen sisältämät omistajapoliittiset periaatteet.

Strategisena tavoitteena on muun muassa taloudellisesti kestävä hyvinvointialueen rakentaminen. Omistajaohjauksen periaatteissa mukaan omistamista kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti huomioiden hyvinvointialueen strategia ja konsernin kokonaisuus. Hyvinvointialue tarkastelee omistuksiaan vaikuttavuuden, tuloksellisuuden, riskienhallinnan ja toiminnan kehittämisen näkökulmista.

Hyvinvointialuekonsernin tytäryhtiöiden omistajaohjaus sisältää vuosittain asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden seurannan. Tavoiteasetanta tehdään yhdessä palvelutuotannon kanssa. Toimielinten päätöksentekoon etenevistä yhtiön tavoitteista neuvotellaan yhdessä yhtiön kanssa osana kaksi kertaa vuodessa tapahtuvia konserniyhtiöneuvotteluja. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asetannassa yhtiöitä tarkastellaan osana sitä palveluiden kokonaisuutta, josta hyvinvointialueella on järjestämisvastuu. Kuitenkin tavoiteasetannassa on mahdollista arvioida kunkin yhtiön ja sen edustaman toimialan erityispiirteitä ja toimintaympäristöä käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Tässä yhteydessä voidaan arvioida esimerkiksi osakkeenomistajille maksettavan osingon määrää osana tavoitteiden kokonaisuutta.

Pirkanmaan hyvinvointialueen tytäryhtiöille ollaan laatimassa yhtiökohtaisia omistajastrategisia linjauksia osana monituottajuusohjelmaa. Näissä linjauksissa tullaan täsmentämään pitkän aikavälin omistajuuden ja asiakkuuden periaatteita, taloudellisia tavoitteita (mukaan lukien osingonjako) sekä yhtiön ohjaamiseen liittyviä periaatteita.

Toimielinkäsittely

Konserni- ja toimitilajaosto on käsitellyt tätä valtuustoaloitetta kokouksessaan 3.2.2026.

Johtopäätökset

Coxa Oy:llä on tärkeä osa Pirkanmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien tehtävien kokonaisuudesta, ja hyvinvointialue haluaa tukea Coxa Oy:n onnistumisen mahdollisuuksia jatkossakin käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Coxa Oy:lle vuodelle 2026 asetetut tavoitteet on käsitelty yhdessä Coxa Oy:n kanssa syksyn 2025 konserniyhtiöneuvotteluissa ja niihin on sitouduttu. Näistä tavoitteista on päättänyt lopulta aluevaltuusto osana talousarviota. Yhtiön tuloksen jakautumisesta omistajien ja yhtiön välillä tullaan tekemään päivitetty yleislinjaus yhtiötä koskevassa omistajastrategiassa.

13.1.2026

Markus Paananen, palvelulinjajohtaja, sairaalapalvelut

Timo Tiainen, konserniohjauksen päällikkö